

Немачки демохришћани два месеца пред изборе могу да рачунају на 40 одсто гласова. Социјалдемократе каскају што је мотивисало њиховог кандидата да нападне Меркелову питањем избеглица – а то је ударац у слабу тачку.

Већ четири месеца социјалдемократски кандидат за канцелара Мартин Шулц покушава да не успева – да пронађе тему којом би озбиљно нажалио на изборну кандидатуру Ангеле Меркел. Ништа више није остало од кратког и моћног узлета који је СПД доживео када је Шулц проглашен за новог шефа странке. Можда је, међутим, лидер социјалдемократа сада пронашао слабу тачку Меркелове политике, а његовом издању таблоида билд он је осуо паљбу по избегличкој политици канцеларке.

- Током 2015. је у Немачку стигло преко милион избеглица, углавном неконтролисано. Тада је канцеларка отворила границу ка Аустрији. Њени су разлози били добронамерни, али је то нажалост учинила без договора са нашим партнерима у Европи. Ако сада не деламо, прети нам понављање такве ситуације - рекао је Шулц.

Наравно, у жару предизборне кампање – за тачно два месеца Немци ће на биралишта – Шулц не помиње да његове социјалдемократе такође седе у кабинету Ангеле Меркел и да се нису истакли побунама против такве избегличке политике. Но чињеница је да је управо Меркелова у јавности и у медијима перципирана као неко ко је „отворио врата“ дошљацима са ближег и даљег Истока.

Канцеларка је обећала грађанима да се ситуација из јесени 2015. никада више неће поновити. Прошле године је смањен број избеглица које долазе у Немачку, но данас се пажња са Балканске руте сели ка опасном путу преко Средоземног мора у преоптерећену Италију. Избеглице из Нигерије и Еритреје масовно преко Либије крећу

ка европском копну – у првој половини ове године у Италију је на овај начин стигло око 70.000 људи. То је за четвртину више него у истом периоду прошле године.

И за то Мартин Шулц има предлог – Европска комисија би, каже, требало да плати другим земљама да приме избеглице и растерете Италију. Наравно, Немачка ни за Шулца не долази у обзир као могући циљ, „сада су други на реду“, јер Немачка је ионако примила далеко највећи број избеглица. Шулц ће у четвртак чак отпутовати у Рим где су кивни на европске партнере који остављају Италију на цедилу. Тамо ће се срести са премијером Паолом Ђентилонијем и, нема сумње, искористити прилику да одапне још коју стрелицу ка својој ривалки. У интервјуу за "Билд" је Шулц индиректно оптужио канцеларку да гура тему под тепих:

- Цинично је играти на карту времена и покушавати да се тема игнорише до савезних избора.

На врхунцу избегличког таласа су Меркелова и њени демохришћани у анкетама дотакли историјско дно јер је око 80 одсто грађана наводило да њихова влада нема контролу над ситуацијом. Од тада су се конзервативци опоравили и сада по обичају опет имају комотних петнаестак одсто подршке више од вечитих ривала из СПД. Ако се изборна математика насмеши Меркеловој, она би чак могла да састави владу са омиљеним коалиционим партнерима из редова либерала.

Поени могу само удесно

Ангела Меркел је тренутно на одмору и могуће да уопште неће трошити речи на Шулцове нападе. Јер, иако њен противкандидат покушава да поентира на осетљивој теми избеглица, чињеница је да највећа опасност Меркеловој не прети слева. Она пре мора да гледа надесно јер је у конзервативном табору бије глас да је током дугих година на челу земље постала све либералнија и одвукла читаву земљу улево.

Сестринска баварска Хришћанско-социјална унија (ЦСУ) по обичају придикује – мада се ниједног момента није одважила да раскине стални савез са већом Хришћанско-демократском унијом. Сада, пред изборе, из Минхена подгревају стару идеју о „горњој граници“ за избеглице тражећи да највише 200.000 потражилаца азила

годишње буде примљено у Немачку. Та идеја – директно кршење Женевске конвенције – никада није имала подршку Меркелове. Баварски премијер и шеф ЦСУ Хорст Зехофер поново није одолео и боцнуо је Меркелову:

- Сви знају да ће се талас миграције наставити.

У читању „баварског лава“, како сами себе називају у ЦСУ, не сме постојати демократска партија десно од њих. Тај је примат угрожен успоном Алтернативе за Немачку (АфД), партије ноторних десничара чија је популарност расла управо ношена избегличком кризом.

- Мислим да је тренутно најважније да паметном политиком потиснемо АфД испод цензуса од пет одсто. То може да се деси само ако наставимо да будемо паметни у односу према безбедности, Турској, избеглицама и Европи - додао је Зехофер.

Монотематска Алтернатива

Очигледна је директна веза ове тематике и популарности АфД. Укратко: што више избеглица долази, десничари су све популарнији. Током прошле године је АфД ушао у неколико покрајинских парламената, на истоку земље узимајући и више од 20 одсто гласова. Док су Балканском рутом пролазиле десетине хиљада људи дневно, та је партија у анкетама на савезном нивоу ишла до 14 или 15 одсто подршке док је данас сведена на 7 до 9 одсто. Тек се део тог пада може приписати огорченој унутарстраначкој борби – већи део се објашњава утиском међу грађанима да се избегличка криза примирила.

Тренд пада АфД поклопио се са новим јачањем демохришћана. Али све би поново могло да се обрне уколико би пред изборе избеглице пристигле у Италију почеле масовно да проналазе пут до Немачке или ако би пукао дил између ЕУ и Анкаре па поново букнула Балканска рута. Студија фондације

Бертелсман је прошле године показала да је „страх од глобализације“ био главно

погонско гориво на којем су јачале десничарске партије у Европи, а да је најважнија компонента тог страха било управо избегличко питање. У једној анализи

Зидојче цајтунга прошлог септембра је четири од пет бирача АфД рекло да је питање избеглица било кључно за њихову одлуку.

Избеглице заиста јесу слаба тачка Ангеле Меркел. Чак и ако би поени које би она изгубила отишли на крајњу десницу, од тога би могао посредно да профитира и Мартин Шулц. Уколико се тако поквари рачуница којом би демохришћани и либерали могли да формирају владу, на цену би ступила компликована комбинаторика, гимнастички преговори из којих би Шулц, можда, изашао и као канцелар. Или би његову странку сачекала макар утешна награда – да у још једном мандату буду млађи коалиционе партнер моћне канцеларке.

(Дојче веле)